

ft mijn ver-
hier wel een
Heraut" het
t opzicht, dat
onstreert, niet
doch ook
itspraken,
nieuw-testa-
bondsbreker
m, plaatst hij
raad Gods
pen", door
Wij voor ons
Thijs en den
want primo
Gods" exege-
dienst te kun-
dit de periode
ebben ze het
s kwalijk als
euw-testamen-
men de kant-
dat de Far-
sepers waren
zen raad ver-
nd, om daar-
Lucas 7:30
at nog verder,
p onwaardige
en oordeel.
arom wij zoo-
sinus teekent
in het teken
aneer nu van
ijde der men-
wordt, dan
zijde gedaan
sch, ze werpt
ere partij niet
hebben hier
leel loopt met
ren vernietigd
erooven, ijdel
s, ziet op nog
de wetgehoor-
zegt Ursinus.
ans weer niet
inzichten van
n. Dit is wel
ik hij die onder
in onthouding
des verbonds),
en Avondmaal
et Nieuwe Ver-
nog op Rom.
n, erfenamen
de belofte
zoo gij u laat
zijn.

lijke problemen
begrip der ver-
het „oordeel“,
skene gerede-
ge oordeel zou
als straffend
rhonds, zonder
twige „wraak“
veelszins on-
techt des Ver-
riticus 26:23—
e kastijdt voor
fde is, als een
gen toorn doet

althans nadere
spijt hier af-
erder te gaan.
K. S.

s „historische

die ééne pas-
eigenlijke pro-
heer Benes?
t twee mannen
i: de één was
Männer....
Hitler's onder-
ik indachtig,
ne voor oogen
in onze kerken
hellen. Zwi
.... Het eigen-
meene genade,
uitwendige roe-
nis, een erger-
„confessioneele
Herr So und
er ter ander
dan liep alle
o rapporteren
ijk geschil tus-
schikt, en och
es volgen. Dan

en respect voor
et best hebben,

dat enkele stuurlieden aan den wal (dat wil hier niets
hatelijke zeggen, doch alleen maar, dat zij zelf geen
last hadden van zulke persoonlijkheidsperikelen) blij
zijn, als een of ander gehavend allerparticulierst plei-
zierjacht in veilige haven wordt binnengebracht. Eerst
een hevige deining, dan een jaar, of langer, soms ook
wel korter stilzwijgen, en dan een paar regeltjes, dat
'tweer in orde is... och ja, alles is historie en dus de
attentie waard.

Maar men wachte zich hier voor overdrijving. En
vooral voor verwarring.

Voor overdrijving. Het is mij zelf gebeurd, dat ik
ook eens een felle aanval vol onjuistheden van grooten-
deels persoonlijke aard breed heb beantwoord — publiek
in publiek — daarna binnenskamers heb gesproken,
daarna een verklaring gepubliceerd, dat 't persoonlijke
in orde was, en kijk, een paar weken later was 'tweer
erg mis. Men kijkt zulke zinnen van pacificatie daarna
eenigszins anders aan. En begrijpt niet goed, dat bladen,
die van bepaalde persoonlijke geschillen niets hebben
vermeld, nu ineens wel die solutie melden. Ik dacht,
dat 'talleen die bladen interesseerde, die er iets van
verteld hadden...

Maar ja, — de verwarring, — die zal die onevenredig-
heid in spreken en zwijgen op haar geweten hebben.
Tegen dit verwarren van persoonlijke veetes en zakelijke
geschillen ga dan ook een waarschuwend woord uit.
Sommigen meenen dat er op dit punt heel wat te be-
redden valt. Die menschen weten meer dan ik. Het
schijnt, dat er kerken zijn, waar vele leiders des volks
het avondmaal niet kunnen vieren, of — het lichtvaardig
doen. Dat schijnt althans, als ik die berichten gelooven
moet inzake al die persoonlijke veetes, die uit den weg
moeten. Ik weet daar zoo niet van en oordeel niet over
anderer consciëntie. Ik kom er slechts tegen op, dat men
geschillen over feiten maakt tot ruzies, voortkomende
uit verkeerde „verhoudingen“. Ik kom er tegen op, dat
zaken, die het gereformeerde volk aangaan, en die men
met veel nadrukkelijkheid voor het tribunaal der kerken
gebracht heeft, nu worden weggestopt in de rubriek:
personalia. Als dat een bewijs is van beter inzicht,
dan moet dat bewijs rondweg als zoodanig worden
aangediend. Maar het zal niet goed zijn een nevel van
verdenking te laten hangen over hen, wier confessioneele
trouw in verdenking gebracht is; vooral niet bij de
onwetenschappelijke, maar niettemin nadrukkelijke
manier, waarop dit nog pas door Prof. Hepp gedaan
is, en waarover we onze lezers hebben ingelicht, voor
de zooveelste maal zonder antwoord te krijgen.

Wie van Tsjecho-Slowakije een kwestie maakt, moet
niet later beweren: het eigenlijke probleem is Herr
Benes. En wie applaus gaven of een zucht lieten hooren
uit geprangde borst, toen confessioneele geschillen wer-
den aangekondigd, moet niet na een paar maanden
zeggen: Zwei Männer....

Of — hij moet zeggen: we hebben ons ver-
gist. 't Was „de kif“ (n kerkbode sprak zoo), of mis-
verstand. K. S.

Opleiding predikant Argentinië.

In hartelijken dank ontving ik voor steun opleiding
predikant voor Argentinië volgende giften:

- f 250 van R. V. te Enschedé (kennisgeving van stor-
ting);
- „ 250 door P. v. d. L. te Blerick bij Venlo (per kennis-
geving van storting);
- „ 1,— van J. W. R. te Bussum (per verzamelgiro no. 10);
- „ 1,— van Ds J. A. te R. (Gir. no. 53);
- „ 10,— van F. te A. (kennisgeving van storting);
- „ 1,— van J. J. te Watergraafsmeer (per postwissel);
- „ 5,— onder letter A. R. (per kennisgeving van storting).
- „ 1,— van Dr K. J. C. te K.
- „ 1,— van E. E. H. te A'dam—Noord.
- „ 10,— van B. M. te M. met bijschrift: „misschien komt
er nog een tweede (Argentijnsche student)? Geen
goedkoop en doeltreffender middel tot evange-
lieverkondiging is denkbaar“.
- „ 3,— van H. G. te E. (giro no. 79).

Dat is dus tezamen f 38,— (acht en dertig gulden).
Hartelijk dank.

Och, als-t-u-blijft, is er nog meer? Mijn
giro: 127278. K. S.

Gods akkerwerk.

Opgedragen aan Ds A. Merkelijn.
Gods ploegers ploegen in het barre land,
Waar steenen stooten, en de voeten bloeden;
En waar ze voren trekken eindeloos lang,
Totdat de dag gaat dalen en de rust zich spreidt.

Vanwaar dat blij gelaat, die vaste hand?
Die oogen, die de horizonnen hoeden?
Maakt 'tmoeizaam vorderen niet moedeloos en bang?
Is 'tgeen verspillen van den kostelijken tijd?

Zie naar omhoog! De zonnestrallen zenden
heer licht op 'tkouter en de kluiten neer.
— Gods regenbuien gaan welhaast de barheid breken. —

Zoo zendt de HEERE licht en zegen neer
waar drommen volken, die in 't donker dolen, zich wenden
tot Zijne knechten, die in kerkjes knielend smeeken.

EMAN EMMAUS.

Studenten te Utrecht.

De Raad der Gereformeerde Kerk van Utrecht, ver-
zoekt den ouders van hen, die met den aanvang van
den nieuwen cursus te Utrecht gaan studeeren en aldaar
op kamers gaan wonen, ook wanneer de betrokkene
als regel den Zondag in zijn familiekring doorbrengt,

mededeeling te doen aan het Kerkelijk Bureau, Burge-
meester Reigerstraat 1.

(Redactie's van Kerkbode worden verzocht dezen op-
roep in hun blad over te nemen.)

Opnieuw nationaal-socialisme.

Men heeft ons nog al eens kwalijk genomen, dat wij
waarschuwden tegen comités als „Terug naar het evan-
gelie“ (waarvoor Dr H. W. van der Vaart Smit een rede
hield), alsmede tegen verenigingen waarin Dr F. J.
Krop een leidende functie innam, zoolang daar tevens
ook nationaal-socialisten een beheersende plaats in-
namen¹⁾. Toch heeft de waarschuwing nog steeds zin;
en ons respect voor personen — met Dr Krop maakte
ik eens op de prettigste wijze kennis — kan ons toch
niet terughouden van het inbrengen van bezwaren, als
het om de zaak gaat. Zoo willen we ook nu, ter be-
vestiging van wat we vroeger schreven, wijzen op een
nieuw orgaan: „Evangelie en volk“. Het verschijnt maan-
delijks, en voert aan den kop een symbool, dat behalve
aan het kruis ook heel sterk aan den Duitschen adelaar
en aan het hakenkruis herinnert. Dat dit blad niet vrij
is van de nationaal-socialistische signatuur, die we ook
reeds constateerden bij het comité „Terug naar het
evangelie“, blijkt zoowel uit de namen van het bestuur
der Orde van getuigen van Christus (welker embleem
in den kop van het orgaan te vinden is), als uit de
namen van den z.g. „Opstelraad“, hetgeen zooveel zeg-
gen wil als: redactie. Bovendien wordt die verwantschap
rondtuit erkend, want de verschillende comités „Terug
naar het evangelie“ etc. moesten, zoo lezen we, hun
mededeelingen geregeld kwijt kunnen. De namen van
het ordebestuur zijn: G. J. K. baron van Lynden van
Horstwaerde, Baronesse van Lynden van Horstwaerde,
Mr F. P. Guépin, F. A. baron van Lynden, Dr W. Th.
Boissevain, en tot den opstelraad behooren: G. J. K.
baron van Lynden van Horstwaerde, Dr W. Th. Boisse-
vain, J. Boll, Ds Mr L. C. W. Ekerling, Mr F. P. Guépin,
J. Kranenburg, J. H. Scholte. Secretaris-penningmeester
is J. H. Scholte, Weimarstr. 139, Den Haag.

In het openings-artikel wordt, wat ook precies in de
lijn ligt, druk gewerkt met de leer van de pluriformiteit
der kerk. Zoals dat meer gebruikelijk is, loopt het
betoog uit op een pleidooi, dat tot hypothesen neemt de
pluriformiteit der waarheid; en zoo worden we dan op-
gewekt om alle theologische twisterij er aan te geven,
en worden we zelfs gewaarschuwd om niet te spotten
met de pogingen, in Duitschland ondernomen, om tus-
schen Roomsche-Katholieken en Protestant een fusie te
krijgen. Tenslotte brengen Hoedemakeriaanse herinne-
ringen, vermengd met nationaal-socialistische ideeën,
Dr Boissevain tot een betoog, waarin het toegeruste
volk van Luk. 1 vs. 17 zoo ongeveer het Nederlandsche
is. Exegese en dogmatiek zullen in zijn ooren vergeefs
hier protesteeren.

Laat men zich vreemd van dit alles houden en deze
„Nederlandsche christenen“ uit den weg gaan. Een toe-
gerust volk? Maar met dezelfde post, waarmee dit blaad-
je mij bereikte, kwam ook een bericht binnen, dat een
vrije ontplooiing van het kerkelijke leven onder wat
men ondeugend zou willen noemen „de Sudeten-Hollan-
ders“ meer en meer door de autoriteiten in Duitschland
wordt tegengegaan. Prachtige toepassing op de ideologie
van een „toegerust volk“ en van een christendom, dat
niet aan politiek doet. Blinde leidlieden der blinden.

K. S.

1) Vgl. „Ref.“ van 12 Aug. en 9 Sept. j.l.

De Grootte Catechismus van Zacharias Ursinus. (IV.)

71. *Waarom was het noodzakelijk, dat Christus
waarachtig God en waarachtig mensch was?*
Omdat Hij anders niet de Middelaar Gods en der
menschen kon zijn.

72. *Wat is dus het ambt van den Middelaar?*
Het verbond tusschen God en de menschen, die van
God waren afgefallen, herstellen.

73. *Waarom kon dit verbond zonder Middelaar niet
vestigd worden?*

Omdat de gerechtigheid Gods vorderde, dat God om
der zonde wil op de menschen in der eeuwigheid ver-
toorn moest zijn. Daar het dus onmogelijk was, dat
God, in strijd met Zijn gerechtigheid enige gemeenschap
aanging met het menschelijk geslacht, moest er nood-
zakelijk iemand als tusschenpersoon optreden, die God
voor ons veriddende, aan de gerechtigheid Gods vol-
doening gevende, en alle belediging voor de toekomst
wegnemende, de menschen, die van God waren losge-
scheurd, wederom met Hem zou verbinden.

74. *Waarom moest deze Middelaar des verbonds een
waar mensch zijn?*

Omdat de gerechtigheid Gods vorderde, dat de zonde
door lijden en dood, zou geboet worden. Doch omdat
de Goddelijke natuur niet lijden en sterven kon, (moest
dit geschieden) door een mensch.

75. *Waarom moet Hij waarachtig God zijn?*
Ten eerste, omdat iemand, die alléén schepsel is, zou
bezwaken zijn onder den last van den toorn Gods tegen
de zonde.

Ten tweede, omdat iemand, die alléén schepsel is,
aan God geen voldoende lofprijs voor de zonden zou
hebben kunnen betalen.

Ten derde, omdat wij niet voor des Vaders aangezicht
kunnen gebracht worden, dan getooid met de gerechtig-
heid en het eeuwige leven. Derhalve moest de Middelaar
in dit leven Zijn Kerk vergaderen en bewaren, met
den Heiligen Geest begiftigen en haar later opwekken
tot de eeuwige heerlijkheid, hetwelk alles te doen alléén
in de macht van God staat.

76. *Waarom heeft Hij niet op de gewone wijze der
natuur, maar door de kracht des Heiligen Geestes moe-
ten ontvangen worden?*

Opdat geenerlei zondemet in Hem zou kunnen over-
gebracht worden.

(Zie voor vervolg pag. 464)

Ultra!

Wij leven in een ultra-tijd, heeft één onzer
Nederlandsche politici geschreven. Er bestaat een
ultra-militairisme en een ultra-werkloosheid. Maar
ons begrippen-apparaat heeft de ultra-afmetingen
van de huidige vraagstukken niet bijgehouden, zoo
oordeelt hij. Wij meten met maten, die bij de
tegenwoordige ultra-afmetingen niet passen. Dat
hebben wij te veranderen, eer het te laat is! Heele-
maal ultra was echter zijn artikel ook niet, want
hij vergat de ultra-maatregelen voor te stellen, die
dan zouden moeten worden genomen. Moeten wij
ook de Noordzee dempen? Moeten wij Duitschland
den oorlog verklaren? En wat zullen wij doen
tegenover de ultra-afmetingen van de ontkerstening
en onkerkelijkheid? Ik denk dat het wel zal blijven
bij een ultra-mond en een ultra-pen! Hoe ver-
staambaar het ook is dat wij roepen om ultra-
remedies, toch is deze ultra-houding precies het
allerlaatste wat wij in onze dagen noodig hebben,
omdat deze houding schijn is, ultra-schijn! Phrases,
dikke woorden, vuurwerk, wij hebben ze minder
noodig dan ooit! O, ik weet het wel, het is zoo
ergerlijk voor ons vleesch dat er toestanden zijn
en vraagstukken die wij niet aankunnen. Toch
is dat niet-aankunnen de broodnoodige les, die
God ons in dezen tijd te leeren geeft. Wij willen
graag wat groots tot stand brengen, omdat wij
boven den nood willen blijven staan, wij willen
mijnheer-blijven, mijnheer-over-den-nood! Wij
droomen ons gaarne een redders-rolletje! Boven
de noodzee van onzen tijd zou dan zoo'n wel-
dadig, sympathiek hoofdje uitsteken, zoo'n geeste-
lijke of kerkelijke Dorus Rijkers! Maar als daar
nog iets van bij ons is overgebleven, dan hebben
wij den nood van onzen tijd nog niet gezien. Dan
zijn wij niet in aanraking geweest met het vraag-
stuk der werkloosheid, met den politiekeen, noch
den kerkelijken nood. Want daarmede in aan-
raking komen, dat is inzien: dat niemand heerlijk
zal worden in dezen wereldnood dan Jezus Chris-
tus alleen! Daar is ook in onze kringen soms een
dwaze ophakkerij, waarmede wij eindelijk eens
dienen op te houden, het is er geen tijd voor.
Daar is een wel goedbedoelde, maar verkeerde
beschouwing, waarin men vraagt: Waar is de so-
cialist? Waar is de vrijzinnige? Maar de kerk
houdt stand en de christelijke staatkunde staat
rotsvast in de branding... Als wij niet anders
worden, zullen wij evenzeer weggevaagd worden.
God wil geen ultra-woorden van onze lippen ver-
nemen. Hij wil de bede opvangen: Heere, behoed
ons, wij vergaan... Dan zal Jezus Christus open-
baar worden als de Behouder des Levens, maar
zoo, dat geen vleesch zal roemen voor Hem.

Nee, van ultra-maatregelen verwacht ik niets
dan een ultra-mislukking! Ik zou een andere op-
wekking willen neerschrijven: wij moeten gaan
werken, doodeenvoudig gaan werken. Daar gaan
lawines van woorden over de wereld, maar er is
een tekort aan eenvoudige plichtsbetrachting. Als
de verderfengel boven Jeruzalem zweeft (1 Kron.
21:20) lees ik in Gods Boek dit tekenachtig zin-
netje: Ornan dorchte tarwe. Zalig is die dienst-
knecht, dien de Heere zal wakend vinden, van
wien Hij zal zeggen: gij zijt over het minste ge-
trouw geweest. Wij hebben Ornan's noodig op
onze boerderijen, in onze winkels, op onze wer-
ven, in onze gemeenteraden! Heel doodgevoelen
werken deed ook de Samaritaan, waarvan de Hei-
land heeft verteld. Hij deed niets ultra's, een
stuiver zalf en twee dubbeltjes kostgeld, maar hij
was in het kleine getrouw. Dat is de weg, wel-
ken God ons wijst en waarop Zijn zegen ligt.

Hebben wij dan misschien een ultra-geloof noo-
dig, moeten wij de discipelen nabidden: Heere,
geef ons een ultra-geloof? Maar hadden onze broe-
ders in Duitschland dat misschien, die kerkstraf
hebben verduurd en in de hel van een concen-
tratiekamp zijn gegaan om de goede belijdenis?
H'm, zij waren zoo weinig ultra, dat wij bij de
zuivere geloofskennis van menigeen een benauwd
vraagteken zouden hebben geplaatst! Zij hebben
eenvoudig geloofd en het geloof functioneert in elke
omstandigheid naar zijn aard. Voor ultra-disci-
pelen is er achter den Heiland geen plaats. Heere,
ik zal U volgen waar Gij ook henengaat! zegt de
ultra-discipel. De Heere zet hem terstond neer,
zoo gemakkelijk is dat niet, vriend! Al moest ik
ook met U sterven! daar hoor ik weer de ultra-
taal. Doch de Heere zegt: gij zult Mij driemaal
verloochenen! Maar als er een jongen is met een
stukkenzakje, een weduwe met twee penningen,
een man met een kroes water, dan stelt de Hei-
land hun doodgevoelen werk tot een rijken zegen.
Zoo zal het ook zijn in deze wereldcrisis. Niet de
plans zullen bestaan, waarin de menschen een
verdrag met de crisis sluiten en een voorzichtig
verdrag met den oorlog maken. Maar iemand zal
een koelje in het leven behouden en twee schapen
en van de veelheid der melk zal hij boter en honig
eten!

N. B.